

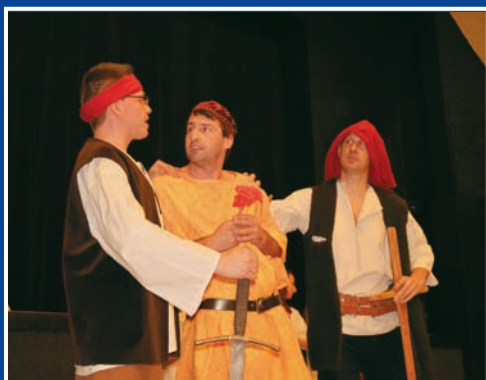
Vědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 51 • ČERVEN 2015

Na Besedě v Krúžku – „Dorota“

Moravský ples 2015

Vážení přátelé,

dostáváte do rukou číslo Vědomosti připravené staronovou redakční radou. Staronová je v tom, že dva z nás jsme již před časem Vědomostí tvořili a nyní jsme se k dílu vrátili.

Důvodů, proč jsme se práce znovu chopili, je několik. Prvním a nejdůležitějším z nich je snaha vrátit Vědomosti aktuálnost v popisu dění našeho Slováckého krúžku (dále SKP) a událostí kolem něj. Hodláme Vědomost vydávat alespoň dvakrát do roka se snahou o zachování všeho pozitivního, co dosavadní Vědomost měla, tj. názornost, barevnost a bohatou fotogalerii.

Dalším důvodem, proč jsme se uvázali k práci na časopisu, jsou rozbíhající se práce na přípravě důstojné oslavy kulatého výročí našeho krúžku a starosta, který dosud dával Vědomost dohromady, má s tímto práce nad hlavu.

Naší ambicí je též otevřít prostor polemice v našem folklorním prostředí. Článek M. Hebrona v tomto čísle buď toho příkladem.

Při této příležitosti si neodpustíme připomenout, že časopis bude obsahově takový, jaký si jej my všichni, tj. včetně mlčící většiny, vytvoříme. Nebudou-li příspěvky, Vědomost o ně bude ochuzena. Rádi se zpracováním článku pomůžeme, pokud jej dostaneme včas. Zároveň si vymínujeme právo na redakční úpravu příspěvků.

Redakční rada nyní pracuje ve složení: *Radka Sálusová, Hana Ulčarová, Dušan Macháček a Bruno Vognič.*

Děvčata si vzala na starost jazykovou čistotu textů (mají k tomu i náležité vzdělání a praxi), mužská část zase organizační stránku Vědomosti. Spoléháme, že nás nenechají na holičkách ani osvědčení spolupracovníci/ce Jarmilka Vesecká, Anička Minaříková, Helena Šalová, Ondra Sameš a další více či méně pravidelní přispěvatelé.

Téměř na závěr poprosíme o shovívavost s prvními čísly Vědomosti. Redakční rada vstupuje pro ni do neznámého prostředí – učíme se vzájemně spolupracovat, hledáme cestu ke grafickému studiu i tiskárně.

Na závěr chceme poděkovat za všechny krúžkaře Mirkovi Říhovi. Vedle funkce starosty a ředitele Moravských plesů táhl Vědomosti do dnešního čísla.

Všem krúžkařům přejeme tedy příjemné čtení časopisu, krásné prožití dovolených a celé slunečné léto!

Za redakční radu

BRUNO VOGNIČ

Vážení a milí krůžkaři,

v minulém čísle jsem informoval o problémech FOSu (insolvence), které se nás dotkly mj. i v souvislosti s ukončením platnosti licenční smlouvy o veřejném provozování hudebních děl s Ochranným svazem autorským (OSA). Jinými slovy, za vystupování naší muziky na plese i jiných našich akcích bychom muse-li platit nepřiměřené poplatky. S potěšením mohu konstatovat, že tato situace je vyřešena. Stalo se tak díky našemu členství

ve *Společnosti pro lidové tradice Jihomoravského kraje o. s.*, která sídlí v Brně, a jejímž předsedou je dlouholetý aktivní propagátor jihomoravské lidové kultury Milan Zelinka. V Krůžku ho řada z nás také dobře zná. Rád bych zdůraznil, že naše členství v této organizaci není pro nás důležité pouze kvůli poplatkům OSA, ale také spolupráce s místními spolky a soubory zde sdruženými je pro nás velmi žádoucí.

Pokud jde o naši interní činnost, jsem v posledních týdnech trochu na rozpacích při úvahách nad stavem naší taneční chasy. Zdá se mi být v jakémsi útlumu. Při nástupu nových stárků, kteří zorganizovali pěkné hody, a po úspěšném vystoupení na Moravském plese, její aktivita jaksi poklesla. Projevuje se to malou účastí na zkouškách i minimální účastí na celokrůžkových akcích. Také se mi zdá, že u řady z nich ubylo entuziasmu. Že by se už všechno naučili a dochází k jistému vyhoření? Nevím, nicméně je třeba, aby si o tom mezi sebou promluvili, příčiny mohou být objektivní. Řada z nich zakládá rodiny, budují pracovní kariéru nebo je to už prostě tolik nebaví. Zatím na ně bylo vždy spolehnutí. Věřím, že tomu bude tak i nadále. To je nejbližší úkol zejména pro stárky a vedoucího chasy – vždyť už příští rok slavíme 120 let svého založení a při slavnostním večeru bude program založen především na nich. Tož s chutí do toho!

MIROSLAV ŘÍHA

Dobrá věc se podařila

Minulý měsíc v neděli 26. dubna t. r. byly slavnostně uděleny diplomy Čestného občanství města Kyjova třem bývalým kyjovským občanům, nejen žijícím.

Ing. arch. Rudolfa Skaunicovi, jehož vítězné návrhy staveb se realizovaly v 11 různých evropských i mimoevropských zemích. Dále Dr. PhMr. Jiřímu Dlouhému, úspěšnému podnikateli v oblast farmacie, žijícímu dlouhá léta v emigraci ve Švýcarsku, který se významně finančně podílel a podílel na uskutečnění řady kulturních, zejména folklorních akcí v Kyjově. A konečně bylo Čestné občanství města Kyjova – in memoriam – uděleno **Ing. Klimentu Navrátilovi**, jako uznávanému národopisnému pracovníku a zasloužilému členu Slovákého krúžku v Praze, ve kterém působil jako člen výboru a dlouholetý primáš krúžkové muziky.

Význam celého slavnostního aktu byl zdůrazněn jeho načasováním k 70. výročí osvobození Kyjova jednotkami rumunské armády. Veřejná, početně navštívená akce se uskutečnila v divadelním sále Domu kultury. Za účasti členů městské rady předával vyznamenaným diplomy starosta Mgr. František Lukl, MPA. Šíří zdůvodnění zaujal široký výčet přínosu a působení Ing. Klimenta

Navrátila v národopisné oblasti. Diplom o Klimentově vyznamenání, uděleném in memoriam, převzal s poděkováním jeho syn Jiří v přítomnosti dalších členů rodiny, Klimentovy manželky Ludmily Navrátilové a dcer Ludmily a Eleny. Součástí programu byl koncert Komorního orchestru města Kyjova, který uvedl celkem deset skladeb, mj. z díla B. Smetany, G. Rossiniho, F. Händela, J. S. Bacha a M. Jakubíčka a na závěr Mozartova díla „Te Deum“. V pořadu účinkoval dále Smíšený pěvecký sbor – Carmina vocum. Tematicky blízké ke Klimentovu působení bylo vystoupení krojované Cimbálové muziky Jury Petřů. Ve svém pořadu zahrála i Klimentovu oblíbenou píseň „To kyjovské pole“, kterou slyšel od stařečka v Bukovanech a dále ji úspěšně rozšířil.

Působení všech tří vyznamenaných ozřejmily také záběry na obrazovce širokoúhlé televize. Kliment zde byl zachycen v roce 1945 jako stárek na prvních poválečných hodech v Nětčicích (dnes součást Kyjova), dále při výuce dcery Eleny ve hře na housle a konečně při zahájení Moravského ple-su v Praze v roce 2005, posledním, kterého se účastnil. Vyznamenání, či jejich zástupci obdrželi kytice krásných květů. Ta určená Klimentovi doputovala na jeho hrob na hřbitově při bazilice sv. Markéty v pražských Dejvicích.

Náš Krúžek se tedy může pyšnit třemi nositeli čestného občanství města Kyjova. Před Klimentem byli takto

ocenění zasloužilý umělec Josef Somr a prof. Ing. Jan Hlaváč, DrSc. Nelze se však zbavit neodbytné otázky, proč se s udělením čestného občanství města Kyjova Ing. Klimentovi Navrátilovi tak dlouho otálelo. Jeho celoživotní přínos pro oživení a nebývalý rozvoj národopisných aktivit byl vždy uznáván nejen v regionu Moravského Slovácka, ale i mimo něj. Na počest Klimentových sedmdesátých narozenin byl v roce 2005 v zaplněné dvoraně kyjovské radnice uspořádán veřejný folklorní program, moderovaný Jaromírem Nečasem, jedním z předních odborníků v oblasti lidové kultury. Celý pořad doprovázela Cimbálová muzika Jury Petru. Udělení Čestného občanství Klimentovi navrhoval již před lety v regionálním tisku prof. Ing. Jan Hlaváč, DrSc.,

bez odezvy. Při setkání s Klimentovým a mým přítelem Ladou Sukopem v Kyjově na podzim 2013 Laďa přišel s návrhem – zkusit ještě iniciativu ze strany našeho Krúžku. Podnět se setkal s plnou podporou starosty Mirka Říhy. Cenným podkladem pro zpracování návrhu byly zejména materiály z Klimentovy pozůstalosti, které mně zapůjčila Lída Navrátilová. Zpracování podkladů jsem průběžně konsultoval s prof. J. Hlaváčem. Výsledný návrh, se kterým se plně ztotožnil starosta Krúžku Mirek Říha a jemuž vyslovili svou podporu i oba stávající čestní občané Kyjova J. Somr a J. Hlaváč a na besedě i všichni přítomní členové Krúžku, byl odeslán p. starostovi Mgr. Františku Luklovi, MPA, s věcným zdůvodněním dne 13. února 2014. Jeho povzbuzující a rychlou odpověď jsme obdrželi s datem 19. února 2014. Z odpovědi cituji: „*Vážený pane starosto, milý pane doktore, s potěšením jsem si přečetl Váš dopis, ve kterém navrhuje te udělení čestného občanství města Kyjova* **Ing. Klimentu Navrátilovi in memoriam.** *A souhlasím s Vámi, že tak vzácný člověk si toto významné ocenění zajisté zaslouží. Vážení přátelé, Vaši žádost jsem předal k projednání do kulturní komise, která s mým souhlasným stanoviskem doporučí návrh na udělení čestného občanství radě města a zastupitelstvu.*“ „*Přeji Vám vše dobré, a jak s oblibou říkám: „Ať Vám slúži a šavle hore!“*

Tolik tedy k podílu krúžkové iniciativy, která se setkala s plnou vstřícností představitelů města a vedla k zaslouženému ocenění nezapomenutelného krúžkaře Ing. Klimenta Navrátila.

ALOIS DRHLÍK

Masopust v Karlíně

Zima byla letos vcelku mírná. Přesto krátké dny bez sluníčka, dlouhé večery, plískanice a vlezlý chlad člověku nepřidají. Potěší nás snad jen pár dnů na horách, kdy si někteří užijí tu pravou ladovskou zimu a provětrají lyžáky. Uklidnit nás snad může, že naši předkové na tom byli stejně, a tak si čekání na jaro zpěštrovali mimo jiné slavností zvanou masopust (také fašank, ostatky nebo končiny). Je to období, které trvá od Tří králů do Popeleční středy a představuje přelom mezi zimou a jarem. Vyznačuje se pořádáním tanečních zábav a svateb. Vyvrcholem oslav je pak maskarní obchůzka vesnicí, které se účastní podle regionu muzikanti, krojovaná chasa a nejrozmanitější masky. Ten, kdo neměl možnost zažít pravý fašank na Moravě (jako náš kamarád Radovan Beřák),

musel vzít zavděk některým z masopustů konaných v Praze a okolí.

To by ale nebyla chasa Slováckého krúžku, aby si nepřipomněla tradici Slovácka i v naší metropoli. DDM Spektrum nás požádal o účast na masopustním průvodu, který pořádá dne 7. 2. 2015. Toho mrazivého únoro-

jak jen to šlo. Náš zimní „krojový outfit“ však byl perfektní! Pestré barvy

vého dne jsme se sešli v hojném počtu. Každý se oblékl, navlékl i podvlékl,

hornáckých krojů zářily a zahřívaly už od pohledu (pro jistotu jsme však byli mnozí vybaveni i nemrzoucími kapalinami).

Účastníci průvodu vyrazili z Karlínského náměstí do Kaizlových sadů v čele s chasou a muzikou Slováckého krúžku, která se vezla na improvizovaném

alegorickém voze. Primáš Martin Sochor vyvolával ve svém dlouhém černém kabátě přirozený respekt, Soňa Plzáková jako nefalšovaná Aranka nastrojená do šedého kožíšku, fialového baretku a ověšená ryzími klenoty energicky

kontrovala a přidal se také stále usměvavý Martin Sochor jr. Náš veselý zpěv a tanec zlákal postupně další a další nadšené diváky, a tak do sadů dorazil úctyhodný dav.

Jakožto vzdálený pozorovatel a fotograf akce

musím říci, že chasa a muzika byly ozdobou této slavnosti! Naše účinkování jsme uzavřeli zpěvem u karlínského kostela, a pak už jsme se šli zahřát do nedaleké vinárny.

HANKA SAMEŠOVÁ

Moravský ples 2015

Po hodech a vánoční besedě se pomalu ale jistě začínala pozornost upínat k jedné z nejvýznamnějších akcí Krúžku, a to k Moravskému plesu. Koncepce 59. ročníku se nijak nelišila od předchozích let, finanční stránku však komplikovala situace nastalá v důsledku dění kolem FOS ČR spolu s nejasnou úpravou vztahů mezi pořadatelem folklorních akcí a Ochraným svazem autorů. Navzdory otazníku visícímu nad některými záležitostmi se podařilo zajistit dostatečný počet účinkujících souborů i muziky a nabídnout tak divákům, ostatně jako každoročně, zajímavou a ničím neochuzenou podívanou. Stejně jako v minulých letech měli návštěvníci možnost nechat se alespoň na chvíli okouzlit různorodostí krojů a tanců nejenom z etnografické oblasti Slovácka, ale také Valašska a Hané.

Rovněž my, coby chasa, jsme měli za úkol zkoncipovat taneční představení, které za podpory kmenové muziky a mužského sboru letos předvedeme. Oproti loňskému roku probíhalo nacvi-

čování vystoupení odlišným způsobem

a v podstatně uvolněnější atmosféře.

Na minulý ples se totiž nenacvičovala pouze nová choreografie,

ale rovnou celý tanec, který sice budil zdání jednoduchosti, avšak jak jsme záhy poznali, jeho charakter nebylo úplně jednoduché v pohybu vystihnout. Patrně si mnozí oddechli, když bylo rozhodnuto, že letošní ples se naše představení ponese v duchu straňanského fašanku. Ve straňanské sedlácké je totiž, při zachování zásady vycházet při tanci vnitřní nohou, plus minus možné trefit rytmus a při absenci případného pádu celého tanečního páru pro laika téměř nemožné odhalit nějaký zásadní prohrěšek. Minimálně dívčí část chasy proto mohla i těsně před plesem trávit noci

bezstarostným spánkem. V horší pozici byla mužská část, kterou čekalo předvedení tance „pod šable“. Nevýhodou tohoto mužského obchůzkového obřadního tance je fakt, že díky propojenosti jednotlivých aktérů pomocí dřevěných šavlí se naopak znásobí chyba každého jednotlivce tím, že ji dominovým efektem přeneše na všechny ostatní.

Jakmile bylo rozhodnuto o výběru tanečního vystoupení a byly dohledány vhodné písně pro dívčí pěvecké pásmo, začaly v pozvolném tempu nácviky. Variabilita příchozích však neumožňovala v podstatě až do plesu vytvořit pevnou sestavu účinkujících, natož choreografii, což činilo problémy především „podšablárům“, kteří potřebovali znát přesné složení tanečnicků a rozdělení úkolů. Takže trocha adrenalinu se přece jen v průběhu vystoupení dala očekávat.

Coby stárci jsme dostali bojový úkol obstarat slivovici na přípitek hostů

plesu, který by stylově zakončil vystoupení Krůžku. Znamenalo to zajistit zmiňovanou lihovinu, sklenice a jmenovat stárka coby vrchního nalévače. Především pak bylo nutné zabezpečit, aby se prvně a posledně jmenované subjekty předčasně nesmíchaly, a byl tak zaručen hladký průběh večera. Přípravy byly skončeny, celá akce mohla vypuknout.

Autobusy s „přespolními“ se onu únorovou sobotu začaly po poledni sjíždět k Národnímu domu na Smíchově a na nás, jako na pořadatelské instituci, bylo zajistit bezproblémový průběh jejich přijetí, což prakticky ústilo ve snahu umístit správné lidi do správných místností.

Generální zkouška proběhla bez problémů, takže nic nebránilo slavnostnímu zahájení této společenské události.

Stárci byli jako každý rok pověřeni funkcí živých soch při úvodním slově starosty Krůžku a defilé vystupujících souborů.

V zájmu splnění tohoto úkolu bylo primárně nutné odtrhnout stárka před vstupem na pódium od telefonu a následně výhrůžným pohledem zamezit jeho snaze cosi z pódia sdělit svým známým.

Poté byl již prostor vyhrazen vystoupením jednotlivých souborů. Ta z nás sledoval málokdo, neboť Slovácký krúžek v Praze jako obvykle hlavní program ukončoval, takže většina z nás měla jiné starosti. Část doladovala své hlasivky alkoholem, já jsem se pak za pomoci ochotných kamarádek převlékala z kyjovského stárkovského kroje do horňáckého. Času bylo opravdu málo, takže až přímo při vystoupení jsem nenápadně kontrolovala, zda diváci mým směrem nevysílají udivené pohledy, které by nasvědčovaly tomu, že se proměna ne zcela podařila a někde nějaká oděvní součástka přebývá či naopak chybí.

Naše vystoupení probíhalo dle plánu, jen v jeho průběhu se hlučícím sálem mimo scénář ozývalo občasné zvolání „Veselo!“. Kdopak to asi byl, že? Tímto dospěla hlavní část programu ke svému závěru. Nudit se však nikdo nemohl, protože i nadále vytvářely zábavu výborně hrající muziky, z plných plic zpívající sbory a samozřejmě také organizovaně, v případě Moravské besedy, či neorganizovaně tančící účinkující.

Moravský ples mívá skvělou atmosféru od samého počátku. Pravidelní návštěvníci vědí, že se vyplatí vydržet přes půlnoc a nenechat si ujít chvíli, kdy díky hromadnému úprku lidí na poslední metro utichne šum hovorů a vynikne tak krása hudby a zpěvu v plné síle. A to je potom teprve zážitek.

INGRID PAUKNEROVÁ

„V krásné atmosféře končil včera na pražském Žižkově šest minut před desátou parádní folklorní večer, od kterého jsem původně ani nevěděl, co přesně čekat... Nakonec jsem pozoroval sál nadšených lidí a muzikanty se zpěváky, kteří byli skvělí. Devět chlapů

z Kyjova udělalo svému městu reklamu k nezaplacení, Slovácký krúžek potvrdil svou vysokou úroveň a k muzice pana Janouška nelze říci jedinou výhradu. Navíc všechny přítomné okouzila jeho dcera Markéta, která hrála fantasticky.“ Tolik autor záznamu – Radek Bartoníček – o koncertu konaném 16. února v Atriu na Žižkově pod názvem „V tem Kyjově, krajním domě“ připraveném Jirím Janouškem, primášem stejnojmenné CM.

Parádní večer s Kyjovjáky na Žižkově

Konec dobrý – všechno dobré, praví přísloví. Co předcházelo a následovalo, se pokusím přiblížit z pozice člena mužského sboru. Koncert byl přeložený z původního termínu v říjnu 2014, a tak se stalo, že se trefil do období chřipkové epidemie a zároveň do týdne, ve kterém proběhl i náš 59. Moravský ples.

Odložený termín a pomyšlení, že budeme vystupovat spolu s Kyjovjáky, nám na klidu nepřidalo (taky jsme

se jimi trochu strašili). Svoji roli se hrála neobvyklá absence na zkouškách způsobená zmíněnou chřipkovou epidemií, ale i vylepšení stěžejní balady „Stála Kačenka u Dunaja“ tvrdě potrápilo naši opotřebenou paměť a soustředěnost. Myslím, že Soňa i chvílemi zalitovala,

že s námi ztrácí mládí.

Magda Múčková, moderátorka pořadu „U nás“, na TV NOE uvedla Kyjovjáky jednou coby neřízenou střelou, jindy cituji: „Nejprve vejde obrovské ego, vzápětí Kyjovják.“ V tomto případě platilo oboje, ale ve velice milé podobě. Všech devět bylo na místě už v 16 hodin, tj. hodně dlouho před poslední (pro ně asi jedinou) generálkou s muzikou, takže byl prostor pro probrání nejrůznějších novinek ze Žďanic

s Jurou Petřů (mimo jiné se i podívoval, proč je prezentován jako zpěvák), pro vzájemné oūkávání a seznamování Kyjovjáků s jejich rodáky nebo příbuznými v našich řadách apod. Žádní nafoukaní patroni. Zkoušku s muzikou si odbyli na první pokus a vytratili se. My jsme, teda chlapi, usilovně kazili, co se dalo.

S blížícím se začátkem se Atrium rychle plnilo a poprvé za ta léta jsem zažil, že se zájemci o koncert už dovnitř nedostali. Ani my jsme se do sálu nedostali a program výborně, s citem pro věc, moderovaný Mirkem Maradou, jsme sledovali pootevřenými dveřmi z chodby. Koncert se podařil. Z nás nervozitu ze zpackané generálky sejmul svým sólem „Breclavský kostel“ Jožka Šenk a naše skvělé Zpěvulenky. Baladou „Stála Kačenka u Dunaja“ o 11 slokách jsme přítomné zaskočili – takto ji myslím nikdo neslyšel. Lidi byli napnutí, nikdo ani nedutal. Korunu první

části nasadil Karel svými sóly v závěrečné písni první části „Nech sa já s týmto svetem rozlúčim“. O přestávce stejně jako vždy došlo na další kontakty mezi účinkujícími navzájem a návštěvníky koncertu a Kyjovjáci rozdali několik svých CD. Podobně jako první proběhla i druhá část programu. Skvělých devět kyjovských sólistů, včetně představitelského se ve své obvyklé roli zpívajícího mistra cimbálu J. Petřů, zářilo stejně jako náš Karel Medek. Ustáli jsme ne zrovna milovaný „Hájíček zelený“ a verbuňk „Dobře žijem, dobře pijem“, nechybělo excelentní sólo Markétky Janouškové a překvapivě dobrý blok kyjovských písní v podání CM J. Janouška, a to včetně zpěvu. Rozloučení s návštěvníky proběhlo jako obvykle srdečně a společně zpívanými skočnými se naplnila tvrzení o neřízené kyjovské střele. Vystoupil si a zatleskal kyjovský zpěvák, přiběhla naše děvčica. A za chvíli už skočně

tančilo několik párů. Už při odchodu se naráz z ničeho nic Kyjovjáci zastavili a spustili svoji typickou rozlúčkovou.

Tím však večer ještě nekončil. Na přání chlapů z Kyjova jsme se s nimi přemístili (tedy skoro celý MS a skupinka našich fanynek) do nedaleké hospůdky, kde pokračovalo do půlnoci bratření. Celý večer jsme chlapce z Kyjova přesvědčovali, kolik toho máme společného včetně stárka. Právě v jeho osobě nás celou dobu až do převzetí poslední Vědomosti nechápali. Po jejím obdržení okamžitě podle fotografie na obalu pochopili, o koho jde. Náš stárek, jak vyplynulo z jejich řečí, je v Kyjově pěkné kvítko. Je známý tím, že se dlouhodobě pokouší „ukrást“ hodového kačera. Prosím chlapy z Kyjova o pár řádků o dnešním společném vystoupení. Odkazují mě na pana Šimečka. Slibuje a zhruba za měsíc skutečně tyto řádky dostávám. Tady je jejich doslovný prepis:

Kyjovjáci v Praze

Na pozvání pražského krúžku jede část kyjovského mužského sboru do Prahy. Celkem jede devět členů, kteří zpívají sóla v jedné ze sad písní. To je asi čtvrtina sboru.

Vystupuje se v Atriu, což je opravený kostel s výbornou akustikou. Komorní prostředí pro sto diváků vytváří dobrou pohodu. Díky výbornému doprovodu Cimbálové muziky J. Janouška se snažíme pro posluchače vytvořit co nejlepší dojem o našem sboru, který je nositelem dvou „Oskarů“. Posluchači svým potleskem nás odměňují.

Po vystoupení nás Pražáci pozvali na přátelské posezení do jedné z žižkovských hospůdek. Do půlnoci zde při víně a písničkách panuje dobrá nálada.

Na oplátku zveme Pražáky do Kyjova na další ročník „Slováckého roku“. O ubytování a účast se stará kyjovská rodačka Helena Šálová.

BRUNO VOGNIČ

Setkání slováckých krúžků

Setkání slováckých krúžků z Prahy, Brna a Bratislavy bývá vždy událostí zcela mimořádnou. Je to snad tím, že se koná jen jedenkrát za rok, pokaždé na jiném místě... V organizaci se pravidelně krúžky střídají, a tak pokaždé vzniká jiná, neopakovatelná atmosféra...

V letošním roce jsme se tedy vydali pod taktovkou našich slovenských přátel do Skalice. A stejně jako v letech minulých nebylo o zážitky nouze. Snad jen účastníků z mladé chasy jelo tentokrát méně než obvykle, i když mužná posila v podobě Vojty a Ondry dorazila na večerní zábavu. Nutno však dodat, že našemu ženskému týmu to ani v nejmenším nevadilo, protože ochranných křidel

se nám plnými doušky dostávalo po celou dobu cesty od Vládi, který se o nás vzorně staral.

Cesta na Slovensko tedy započala tradičně v půl osmé ráno na Budějovické a stejně tradičně jsme vyrazili s mírným zpožděním. Tentokrát to však nebylo způsobeno vinou opozdílů, ale čekáním na autobus. Cesta příjemně ubíhala pod vedením naší jedinečné Heleny Šálové, která je zkrátka rodilým vůdcem. Do Skalice jsme nakonec dorazili s předstihem.

Po společném přivítání kulturychtiví účastníci vyrazili na prohlídku místních zajímavostí, která pro nás byla připravena. Po pozdním obědě či brzké večeři pak již nezbývalo než se těšit na večerní společné zpívání a hraní.

Setkání bylo připraveno v krásných prostorech místního kulturního sálu. V úvodu programu jsme byli seznámeni s kousky místní historie a pak už jsme mohli vidět pásmo svatebních tanců a písní ze Skalice v podání slovenských přátel.

Naše vystoupení zahájily zpěvulky – tentokrát sice v počtu pouze tří, ale to vůbec nevadilo. Kristýna, Radka a Martina si vysloužily hlasitý potlesk a během večera pak i mnohá uznání. Vystoupení mužského sboru bylo jako vždy příjemným pohlazením, naši milí pánové předvedli tradičně skvělé výkony. Závěrečnou tečku pak udělala společná sedlácká čtyř páří.

Po úvodním programu ještě zbývalo se posilnit gulášem a místními dobrotami,

a pak se již všichni vrhli na parket. A jak už to tak bývá, každý po svém... A tak se nejdříve více stálo a zpívalo, ale pak jsme se my, tancechtiví, nedali a propotili důkladně naše nazehlené kroje ☺

Škoda jen, že program končil již úderem půlnoci. Jistě bychom vydrželi podstatně déle!

Neděle nám pak přinesla prohlídku místního muzea a nedalekých vinic, kde ještě došlo na nějaké další zpívání a po poledni nastal čas se rozloučit a vydat se na zpáteční cestu k domovu.

Bylo znát, že společné zážitky většinu účastníků přeci jen zmohly, protože cestou zpět byl autobus nezvykle tichý.

Zbývá tedy ještě poděkovat všem, kteří se na organizaci zájezdu podíleli a těšit se na další setkání, které proběhne pod naším velením příští rok, u příležitosti 120. výročí našeho krúžku.

RADKA SÁLUSOVÁ

Letošní košť pálenek

Na březnové besedě proběhl náš druhý malý košť pálenek. V porovnání s předchozím ročníkem jsme měli méně vzorků, ale to nebránilo dob-

ré náladě, která zde byla v průběhu celého večera.

V kategorii ostatních pálenek obsadila dělené první místo paní Prudíková se skořicovkou a pan Oslzlý s mandloňovicou. Mezi calvadosy vyhrál pan Macháček a nejlepší slivovicu večera donesla naše krásná cimbalistka Anička Jagošová. Absolutním vítězem večera se stal Karel Medek se svou hruškovnicou.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se podíleli na krásné atmosféře tohoto večera. Velké poděkování patří chase, která se ujala role nalévačů, a těm, kteří přinesli na ochutnávní vzorky.

- **SLIVOVICE:** Jagošová, Okénka, Běták, Smetanová, Piluša, Bábík
- **HRUŠKOVICE:** Medek, Šálová
- **CALVADOS:** Oslzlý, Macháček, Tesárek
- **OSTATNÍ:** Prudíková (skořicová), Jagošová (broskvovica, bezový likér), Skuhravý a Oslzlý (mandloňovica, ořechovka), Procházková (brusinkový likér)

*Letošní vítězové:
Medek, Jagošová, Prudíková, Oslzlý*

VOJTA BETÁK

19. výstava vín s koštem

(pohled do zákulisí)

Dne 19. 4. 2015 se konala v hotelu Olšanka na Žižkově už 19. tradiční výstava vín s koštem. Akce byla hojně navštěvena. Jako obvykle hrála cimbálová muzika s primášem Martinem Sochozem. K muzice se přidali i tanečníci a mužský sbor, letos si pásmo písní zazpívala i děvčata. Diváci byli velmi spokojeni, vína i zpěvy se velmi líbily.

Mnozí z vás tuto akci znají, pravidelně navštěvují a možná jsou zvědaví, jak se takováto akce může opakovaně podařit uspořádat. Chtěl bych proto ukázat i malý pohled do zákulisí.

V tomto roce se povedlo předvést celkem

428 vzorků vín, z toho 282 bílých, 41 rosé, 105 červených a k tomu ještě 3 vzorky medoviny.

Celá akce začíná už dlouho před vlastním koštem, kdy se seje výstavní výbor a probeře, co je nutno udělat. Naštěstí už není nutné začínat od začátku, máme v tom už několikaletou praxi, a proto se (nejen) Tomáš Sláma jako (nejen) letošní hlavní organizátor má o co opřít. Je potřeba projít jednotlivé body plánu a určit termíny, zejména hlavní – kdy se bude košt konat. Letos to vyšlo na neděli 19. dubna, protože vzhledem k termínu Velikonoc mnoho jiných možností nebylo. Dále je nutné dohodnout se na tom, která odrůda bude soutěžní – letos byl zvolen Sauvignon.

V této fázi přípravy má velkou úlohu Rosta Mazáč, který je sice už několik let na Moravě, ale velkou měrou se

na organizaci koštu podílí. Je to jeho počítač, který schraňuje seznam vinařů, které budeme oslovovat. V tuto dobu také oslovujeme další členy Krúžku, zda neznají nějaké vinaře, abychom si mohli rozšířit seznam potenciálních vystavujících. Jen pro zajímavost – letos vystavovalo 140 vinařů. V okamžiku, kdy se seznam vinařů ustálí, můžeme odeslat dopisy s informací o koštu a s žádostí o poskytnutí vzorků. Tyto dopisy je nutné odeslat včas, aby mohla začít další fáze – jejich přímé oslovování.

Zde se již několik let můžeme spolehnout na Zdenku Houskovou, která trpělivě obtelefonává jednotlivé vinaře s dotazem, zda náš dopis či e-mail dostali a zda by nějaký vzorek mohli poskytnout. Je i její zásluhou, že nám vinaři často vyhoví a jsou ochotni poskytnout vína ke koštu.

Když je obtelefonováno, je čas vyrazit na Moravu i do Čech vyzvednout slíbené vzorky. Na Moravu v posledních letech jezdí Vladimír Ulčar, který se tohoto úkolu ujal i letos. Spolu s Rostou Mazáčem stráví více jak dva dny na cestách po jednotlivých vesnicích a vinařích a postupně nasbírání do auta slíbené vzorky. Oblast Čech většinou objedná Tonda Houska, část vín se podaří posbírat na sběrných místech. To je několik míst, kam mohou vinaři dát své vzorky a nemusíme tudíž k nim přímo jezdit. Jedním z těchto vinařů je František Oslzlý z Němčiček, náš dlouholetý člen, který také sám dodává několik vzorků.

Posbíraná vína se svážou do hotelu Olšanka, kde je můžeme uskladnit. Zde nám velmi vychází vstříc, můžeme u nich mít (bílé) víno uskladněno v chladicích boxech až do koštu. Dále nám v hotelu vychází vstříc i v tom, že u nich můžeme provést popisování vzorků i degustaci soutěžní odrůdy.

Dalším krokem při přípravě výstavy je popisování vzorků. Aby se vůbec v té záplavě dalo vyznat a aby se i návštěvníci mohli orientovat v nabídce, je nutné kaž-

od každého vzorku dvě láhve (od soutěžní odrůdy 3 láhve), tak to není zrovna malé množství, které nám někdy musí projít rukama. Naštěstí už vyzvedávací

dému vzorku vína přiřadit číslo včetně čísla odrůdy. Toto se provádí většinou v neděli poté, co jsou vína přivezena. Skupina krůžkařů se sejde a stráví několik hodin tím, že vína třídí, podle seznamu od „vyzvedávaců“ vína rovná a hlavně popisuje. Zde přichází občas na řadu věty typu: „Chybí mi víno od vinaře xxx... Kam jste dali áčka a béčka? Nemáte další krabice na víno?“ apod.

Když si uvědomíme, že letos bylo 428 vzorků,

vín po večerech postupně dávají seznam vín dohromady (díky Rostu a Martinu), takže na nás je už jen třeba láhve správně popsat.

Když je vše popsáno, dojde k dalšímu bodu – degustaci soutěžních vín. Tomáš Sláma dá předem dohromady odbornou porotu, výstavní výbor se také předem domluví na laické porotě a degustace může proběhnout. Degustace probíhala také letos v prostorách hotelu Olšanka a degustátoři

dostali pěkně zabrat, protože museli okošťovat 64 vzorků Sauvignonů. Zde bych chtěl poděkovat Vojtovi Bětákovi a paní Prudíkové za rozlévání vzorků komisím. Velké poděkování zasluží Anička Jagošová a Kačka Slámová za trpělivost, s níž přepisovaly výsledky. Jen pro zajímavost – každý z 10 degustátorů ohodnotil všech 64 vzorků vždy deseti čísly v jednotlivých kategoriích (např. čírost, barva, harmonie atd.), což je dohromady 6 400 čísel, které bylo nutno přepsat do počítače.

Souboj byl velmi těsný, tabulka vítězů je uvedena níže. Celkovými vítězi

byla vyhlášena následující vína (*viz tabulka*).

A když je toto za námi, tak je potřeba rychle vyrobit katalog, se kterým velmi pomáhá pan Chovanec z grafického studia ESKIRA.

V neděli ve 13 hodin pak vypukne vlastní košť. Na něj je potřeba sehnat pokladní,

zorganizované Helenou Šálovou, které trpělivě sedí u vchodu a každému návštěvníkovi nabízejí katalog či košťovačku. Dále je potřeba sehnat nezanedbatelné množství krůžkařů, kteří budou celé odpoledne stát u stolu a nalévat návštěvníkům vzorky k ochutnání. Tohoto se velmi často ujímá mladá chasa, ale zejména letos byla hojná účast i jiných členů Krůžku, kteří se pro zdar dobré věci zapojili. Těm bych chtěl zejména poděkovat, protože to není snadná věc.

No a večer kolem osmé hodiny si s uspokojením můžeme říct: „Je to za námi, úspěšně

jsme zorganizovali další úspěšný ročník koštu.“

Tímto textem bych chtěl mimo jiné i poděkovat všem lidem, kteří se na organizaci koštu podíleli, ať už jakýmkoli

způsobem. Někteří z vás se organizace účastní každoročně a jsme za to rádi. Díky vám se organizace koštu povedla a díky tomu se mohou návštěvníci pobavit,

okoštovat velké spektrum vzorků a divit se: „Jak se vám takováto akce může podařit?“ Jednoduše – velké nadšení pro věc.

PETR SMETANA

ŠAMPIONI VÝSTAVY

(nejlépe hodnocená vína obou kategorií)

vzorek č. 1161 **Sauvignon Green 2013** pozdní sběr, suché ZNOVÍN ZNOJMO a.s.

vzorek č. 1123 **Sauvignon 2014 zemské, polosladké** FRANTIŠEK KÖLBEL, KYJOV

NEJLÉPE HODNOCENÁ VÍNA

VÍNA SUCHÁ A NEZAŘAZENÁ

- Odborná komise

1. MÍSTO

vzorek č. 1161 Znovín Znojmo a.s.

2. MÍSTO

vzorek č. 1151 Vinice - Hnanice, s.r.o.

3. MÍSTO

vzorek č. 1114 Vinařství Volařík

vzorek č. 1155 Vinařství Waldberg

- Komise Slováckého krúžku

1. MÍSTO

vzorek č. 1134 Vinařský dvůr Němčičky
- Jan Stávek

2. MÍSTO

vzorek č. 1137 Vinařství Reisten

3. MÍSTO

vzorek č. 1120 Vinařství Josef Dufek

VÍNA SE ZBYTKOVÝM CUKREM

- Odborná komise

1. MÍSTO

vzorek č. 1123

František Kolbel, Kyjov

2. MÍSTO

vzorek č. 1151 Vinařství Líbal, s.r.o.

3. MÍSTO

vzorek č. 1119 Vinařství Josef Dufek

- Komise Slováckého krúžku

1. MÍSTO

vzorek č. 1151 Vinařství Líbal, s.r.o.

2. MÍSTO

vzorek č. 1131 Víno Rakvice

3. MÍSTO

vzorek č. 1156

Vinařství Lahofer a.s.

Z činnosti slováckých krúžků

Úvodem musím konstatovat, že jsem do této rubriky tentokrát i přes moje výzvy a následné přísliby do uzávěrky čísla nic od přátel z Brna, ani Bratislavy nedostal. Chápu Bratislaváky. Měli plnou hlavu příprav letošního setkání bratrských krúžků, které situovali do Skalice.

Přes absenci oficiálních informací z Brna přeci jenom něco o jejich aktivitách proniklo. Mužský sbor navázal úzké kontakty s profesorem Dušanem Holým. Tento nyní dochází na jejich nácivky, mluví jim do nich, čehož si velice považují. Lze očekávat, že sboru spolupráce s tímto vzácným člověkem prospěje nejen po stránce pěveckého projevu, ale zejména v přebírání moudra poučeného stáří.

Brňáci se blýskli i na obrazkách televize ve Folklorice věnované fenoménu brněnských modloslužebníků, jejichž odkaz brněnští ctí a udržují. Modloslužebníci, jak si sami říkali, zpívali české a moravské písničky nejrůznějšího původu i kvality. Písničky vydali ve zpěvníčku, který se těšil velké oblibě, zejména u česky mluvící menšiny tehdejšího téměř německého Brna. Modloslužebníci se zapsali do historie i tím, že shromáždili částku tehdejších 1000 Kč na výstavbu divadla. Ve vzpomínkovém pořadu na stolovou společnost, která se scházela po brněnských

hospodách ke společnému zpívání, byla k vidění plejáda top folkloristů – namátkou prof. D. Holý, M. Hrbáč, J. Nečas, J. Petruš, J. Homola a řada dalších. Mužský sbor, pro tuto příležitost v kyjovských krojích, se prezentoval nejen dobrým zpěvem, ale i zasvěceným komentářem zejména v osobě Mirka Hebrona. Autoři pořadu neopomněli představit i místa v Brně spjatá s folklorem a potvrdit starou pravdu o propojení těchto aktivit se Sokolem. Brněnská sokolovna – Stadion – to je pro pamětníky folkloristy pojem. Byla místem nesčetných plesů i dalších folklorních akcí.

Profesor Dušan Holý byl k vidění za doprovodu Brňanů i na velikonoční besedě u cimbalu v Kyjově. Bylo na něm vidět, že se cimbalovou muzikou Jury Petruš i průběhem večera baví.

Bohatým folklorním děním žije samozřejmě **Kyjov**. Vedle toho, že téměř všichni, kteří výrazněji vyčnívají, jsou plně zapojeni do příprav letošního Slováckého roku, si udělali čas 16. února na vystoupení v Atriu, natočili zdařilou pozvánku na Slovácký rok odvysílanou televizí NOE a potěšili nás vystoupením na Staroměstském náměstí či ve Vinoři. Člověk si klade otázku, kde zejména Jura Petruš a jemu blízcí berou čas a energii.

Posledně jmenovaný byl viděn a též po zásluze oceněn i ve Žďánicích na vzpomínkovém folklorním programu

věnovaném **50. výročí vzniku Ždáničanu**. Vzpomínkový pořad doplněný o nástěnnou fotodokumentaci a zpětnou projekci seznámil s historií i osobnostmi, které se na historii souboru významně podíleli. Jak je ve Ždánicích dobrým zvykem, oslavenci přišly popřát všechny ždánické soubory a sbory svými vstupy, přáli děti, kmeti i zástupci města. Pořad citlivě a nápaditě připravila Dobra Daněčková spolu s Markem Kořínkem, o doprovod se postarala CM Hradisko, dětské soubory doprovázely mladé CM. Nebylo zapomenuto ani období, kdy chyběli místní chlapi a ve sboru působili vojáci z Bučovic. Od této doby v repertoáru Ždáničanu nemůže chybět Šariš. Zapomnělo se však, což

mě mrzí, na Juru Slaměnu, který soubor vedl v době, kdy jsem tam docházel, a Jarka Daněčka, který byl jedním z prvních „chasníků“. Byl po řadu let členem i našeho pražského krúžku.

Dopsal jsem si pro informace i k Mazáčům. Místo dokladu o tom, jak se mají

a co dělají, poslali foto rodinky z oslavy prvního roku jejich synka.

BRUNO VOGNIČ

Pozdrav od přátel přišel sice po uzávěrce, ale přece... Rádi jej připojujeme!

Milá paní Helenko Šálová!

Nejdříve posíláme moc pozdravů od Slováckého krúžku a Skaličanů z Bratislavy. Setkání krúžku v pátek dne 15. 5. 2015 v Doprastavě se neslo v duchu oslavy devadesátky naší maminky Bohumily Vymazalové (z Hodonína). Určitě si na ni pamatujete a také na nás, její dvě dcéry.

Krúžek byl překrásný, tolik milých krúžkařů, které jsme už dlouho neviděly! Jak jsme se potěšily a zazpívaly ty naše nádherné písničky. Člověk hned omládnul o 20 let!!!! Mami byla nadšená a překvapená, kolik lidí se zúčastnilo. Gratulovali ji i pro nás noví a neznámí krúžkaři.

Také na Vás i na celý Slovácký krúžek v Praze jsme vzpomínaly. Dozvěděly jsme se, že se máte v květnu sejít v Skalici.

*Přejeme hlavně hodně zdravíčka do dalších let a krásné zážitky ze Skalice!
Prosím, pozdravte jménem naší mami a nás dcér všechny krůžkaře! Děkujeme!*

Dcery Svařka Orthová a Markéta Durdíková

Tradiční Moravský ples v Praze byl pořádán 21. února 2015 v Národním domě na Smíchově. Hlavními garanty této společenské události byl Slovácký krůžek v Praze, Valašský

krůžek v Praze a Hanáci – spolek rodáků a přátel Hané v Praze. Moravský ples v Praze je tradiční přehlídkou krojů a folkloru z Moravy, která má tradice moravských předků uchovávat, případně oživovat. Hlavním organizátorem je tradičně Slovácký krůžek v Praze. Slovácký krůžek v Praze má 300 členů a příští rok oslaví 120 let trvání. Má velice pestrou folklorní činnost. Mimo uváděný

Němčičští na Moravském plese v Praze

Moravský ples je také přitažlivou akcí každoroční Výstava českých a moravských vín spojená s koštěm, kde jsou prezentována vína ze všech oblastí naší republiky.

I němčičští vinaři se této výstavě se svými víny již řadu let zúčastňují.

Němčičky na Břeclavsku patří do oblasti hanáckého Slovácka. I když je to vesnice z těch menších, její obyvatelé měli vždy k lidové kultuře blízko. Písnička, hudební nástroj a tanec vždy patřily nejen ke dnům svátečním, ale byly i součástí dní všedních, pracovních. Potvrzují to i záznamy z doby mezi válkami

ve 20. století, kdy spolky jako Sokol, Orel, hasiči a další dokázaly po celý rok zaujmout místní i přespolní bohatostí tradičních i netradičních společenských událostí. Tato lidová tvořivost neustávala ani v období socializace vesnice.

K významné změně došlo přibližně před deseti roky, kdy se místní, poměrně mladí, dali cestou udržování tradic a folkloru. Vznik Tanečního souboru Krůžek znamenal důležitý předěl, kdy se podařilo pro ušlechtilé využití volného času získat mnoho mladých lidí, ale také v krátké době dosáhnout pozoruhodných výsledků. TS Krůžek má 25 členů a v současné době jej vedou manželé Marie a Filip Stávkovi.

Členové Krůžku vystupují na společenských akcích nejen v Němčičkách, ale i v okolních obcích. Pro hodnotný obsah vystoupení je soubor zván i na významné akce do Brna, Uherského Hradiště, Prahy i jinam. Na všech vystoupeních se jim dostává pozornosti a uznání. Jejich novým počinem je začínající spolupráce se slovenskou obcí Dobrá Voda, hlavně s tamějším souborem Prvosienka. Tato družba se rozvíjí v rámci příhraniční spolupráce s názvem Společně bez hranic.

Program Uchovejme folklór a tradice je finančně podporován Evropským fondem EU.

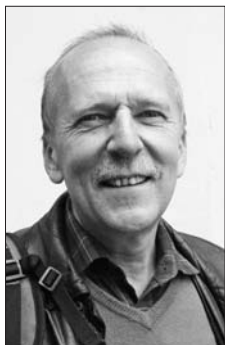
V minulém roce se ujala organizačně náročné akce mladá Vladka Stávková. Zavolala do Prahy a přihlásila TS Krůžek na Moravský ples. Zajistila dopravu a vše, co bylo třeba k uskutečnění záměru. Na Moravském plese 21. února 2015 byl program v Národním

domě na Smíchově rozdělen do Velkého sálu, Společenského sálu a Arbesova sálu. Během celého večera vystoupilo několik desítek folklorních souborů a národopisných skupin. V jejich přehledu je také uvedena krojovaná chasa z Němčiček, která čítala 30 členů. Při Moravské besedě zatancovali dvě kolečka. Jedno bylo v plné stárkovské verzi kroje (dívky v bohatých sukních a s věnci na hlavách, chlapi měli šmukáče a vonice).

Taneční soubor Krůžek i němčičští vinaři tak úspěšně prezentují svoji obec. Za dosavadní výsledky svého snažení si zaslouží uznání a je třeba popřát jim, aby pro ně byly i další roky příznivé.

ANNA SVOBODOVÁ, FRANTIŠEK OSLZLÝ
VLADKA STÁVKOVÁ

Moravo, Moravo...

Kdo se někdy zúčastnil Moravského plesu v Praze, jistě si vybaví zážitek ze slavnostního zahájení, kdy se společně zpívá píseň Moravo, Moravo – mnohými Moravany považovaná za moravskou hymnu. Přiznám se, že mě při této příležitosti mnohokrát napadlo, zda má kromě první sloky, která se zpívá na Moravském plese, ještě nějaké další části a jak vůbec tato píseň vznikla, kde se vzala.

Když jsem se před časem probíral fotografiemi a starými pohlednicemi po „staré mamce“ mojí ženy (posílala je rodičům před 1. světovou válkou z Pešti, kde jak říkala „robila na majolikách“, tj. v manufaktuře na obkladačky), upoutala moji pozornost kolorovaná pohlednice se znakem moravské orlice a třemi slokami této písně včetně notového zápisu. Jelikož mě velmi zaujal text dalších dvou slok, které jsem dosud neznal, napadlo mě, že by bylo dobré pohlednici uveřejnit v Krůžkozoru, a pokusit se zjistit něco bližšího o původu a vzniku této neoficiální moravské hymny.

Nedávno jsem se vracel z nedělní mše na Petrově a všiml jsem si, že v Biskupské ulici na domě č. 5 je nějaká pamětní deska. A protože žádnou takovou

desku na brněnských ulicích nenechám bez povšimnutí, avšak nechtělo se mi vyndávat z futrálu brýle, požádal jsem manželku, aby přešla na druhou stranu a zjistila, o co se jedná. Když mi řekla, že v tom domě žil jistý Ludvík rytíř Dietrich (*1803, †1858), autor písně „Moravo, Moravo“, usoudil jsem, že mi ta moravská hymna asi nedá pokoj, dokud nesplním svoje předsevzetí.

Jelikož na to, abych se pustil do nějaké hlubší studie dané problematiky, nemám ani odborné znalosti, ani dostatek času, nezbylo než zkusit něco zjistit na internetu.

Nevím, jestli je to náhoda, ale bez dlouhého pátrání se mi podařilo najít článek k tématu uveřejněný v měsíčníku Hlas Moravy z r. 1992, v době, kdy otázce „moravství“ byla věnována mnohem větší pozornost než dnes (autor nebyl bohužel uveden, avšak odhadoval bych ho na hudebního či literárního historika). Dovolím si tedy citovat z tohoto článku s tím, že jeho jednotlivé pasáže proložím svými případnými poznámkami psanými kurzívou. Po jeho přečtení si bude moci každý čtenář sám zodpovědět otázku, v čem by dal autorovi článku za pravdu a v čem by s ním naopak nesouhlasil. Případně se může o svůj názor podělit i se čtenáři Krůžkozoru v některém z jeho dalších čísel.

Sotva která z hymnických písní národního obrození má tak podivuhodné osudy, jako právě „Moravo, Moravo“. V minulém

století náležela k nejpoblárnějším národním písním. Podle Bedřicha Václavka stála hned na třetím místě za písní Kde domov můj a Hej Slované.

Problémy – a je jich hezká řádka – začínají už u textu. Ruku na srdce. Znáte úplný text písně „Moravo, Moravo“? To se rozumí, že ne. Tak si ho přečtete:

*Moravo, Moravo, Moravičko milá,
co z tebe pochází, chasa ušlechtilá.
Chasa ušlechtilá, žádostivá boje,
a jaké to koňstvo rodí půda tvoje.*

*Moravo, Moravo, Moravičko drahá,
proč se přidržuješ úhlavního vraha
Úhlavního vraha, Pán Bůh na to patří,
že jsme my Čechové tvoji vlastní bratři.*

husitské a o dobrém českém králi – to bude Jiří z Poděbrad. A ten krkavec, to je přece uherský král, proradný Matyáš Korvín. Vždyť se vypráví v učebnicích dějepisu, že nějaký čas měl v moci Moravu, která po jeho smrti připadla zpět české koruně.

Na to jsme ale nepřišli sami, tento výklad podal objevitel písně Václav Han-

*Moravo, Moravo, tvá orlice pestrá
byla lva českého vždy upřímná sestra.
Vždy upřímná sestra budiž ještě dále,
máme hrdinného a dobrého krále.*

*Moravo, Moravo, vždycky's při nás byla,
ty jsi s námi první Kalich Páně pila.
Kalich Páně pila, slávu vojny nesla,
proč bys teď' krkavci v dravé spáry klesla?*

Čím tak přitahovala vlastence v Čechách a na Moravě, že ji rádi zpívali? Byla to snad zadumaná melodie, která se tak liší od jasné durovosti české národní hymny a přímo vybavuje měkkou krajinu sesterské Moravy? Nebo to byl text, už to úvodní zvolání, důvěrné oslovení země, která je ženského rodu, líbezná a podmanivá? Vždyť píseň dodnes působí jímavou notou a vybavuje příjemné asociace. Česká hymna opěvuje krajinu, zemský ráj to na pohled. Píseň zpívá o chase ušlechtilé a koňstvu, tedy o lidském pokolení a jeho statku. Ale všechno dohromady je to trochu složitější.

Na první pohled je zřejmé, že první sloka písně oslavuje zemi, lid a statky, zatímco další tři sloky jsou historizující. Není zapotřebí mít ani příliš odborného vzdělání, abychom pochopili, že se tu vykládá o událostech velmi starých, o době

ka, který ji údajně slyšel zpívat svou matku a její text zase získal ze zápisů svého otce.

Zvláštní štěstí měl tenhle Hanka, když objevoval pro národní kulturu jeden literární poklad za druhým, v čele s proslulými Rukopisy královédvorským a zelenohorským.

V první sloce zveřejněného textu písně asi nejvíc pochybností vyvolá slovní obrat „koňstvo“ skutečně hodný kvalít nadšeného „veršotepece“ Václava Hanky. Vůbec se nedivím, že se místo „koňstvo“ ujal výraz „potomstvo“. Přiznám se, že dost dobře nerozumím ani tomu, proti komu a jakého boje měla být ušlechtilá moravská chasa žádostivá. Mám za to, že Moravané vždy byli a jsou lidé mírumilovní, kterým byl vždy bližší pluh a motyka než šavle a pušky. Slova tato ve mně zanechávají spíše pocit určitého podbízení se.

V textu druhé a čtvrté sloky je nejvíce patrná obava z toho, že na Moravě převáží politické vize austroslavismu, který viděl budoucnost slovanských národů v rámci rakouské monarchie

(takto uvažoval i F. Palacký a na počátku své politické dráhy také T. G. Masaryk).

Píseň Moravo, Moravo je evidentně podvrhem Václava Hanky. Nejde především o píseň, ale o báseň, kterou napsal zručný literát k agitačním účelům. Ne tak k oslavě Moravy, jako ke zdůraznění její jednoty s Čechami. Přečtěme si ještě jednou text. Jen první sloka zní přirozeně, téměř jako lidová píseň – která však nikdy slavnostně neoslovuje zemi. Ostatní sloky prozrazují pohled obrozeneckého nadšence, který využívá motivu historické události, aby bojoval za aktuální politickou myšlenku – proti ohrožení jednoty českých zemí.

Podle mého názoru zde autor článku přesně vystihl „jádro pudla“ a naprosto se s ním ztotožňuji. Avšak nechci vidět Hankův počín jen černými brýlemi, resp. optikou dnešní doby, kdy po 150 letech je postavení českého národa v Evropě naprosto odlišné. Je třeba chápat obavy národních obrozenců, jako byl Hanka a mnozí jiní, o osud českého národa, neboť germanizační tlak byl obrovský a nebylo vůbec jisté, jakým směrem se bude dále ubírat.

Hankova báseň „Moravo, Moravo“ vyšla r. 1831 v časopise Čechoslav a za deset let nato ve sbírce autorových básní „Písně“, byla tedy legitimována. Později však Hanka znovu vyprávěl pohádku

o jejím (prý) lidovém původu dovolávaje se svědectví samotného Josefa Dobrovského! Byly kolem toho nějaké tahaniče, ale na rozdíl od Rukopisů nezbudil spor o píseň větší pozornost a alespoň část odborné literatury trpěla Hankovo tvrzení o její lidovosti.

Dokonce sám Václavek ještě v r. 1939 se vrátil k myšlence, že zdrojem Hankovy písně byla lidová poezie.

Ano, písně. Neboť v Olomouci, centru obrozenecké Moravy, vyšly r. 1843 „Vlastenecké písně“ Ludvíka rytíře z Dietrichů s průvodem kytary a klavíru. Jako první z cyklu je zhudebněný text Hankův s názvem „Na Moravu“. Tím báseň dostala křídla a v podobě písně měla daleko větší naději na rozšíření. Dietrich nebyl profesionální skladatel, odborné vzdělání nahrazoval vlasteneckým nadšením. V písni „Moravo, Moravo“ se inspiroval romantickou soudobou notou, neslyšíme tu nic speciálně moravského, spíš názvuk na tehdy módního operního skladatele Gaetana Donizettiho.

Nápěv, který se tak neslychaně rozšířil v české společnosti 19. století, není však totožný s původním nápěvem. Poprvé byl otištěn ve Zpěvníku slovanském ve Vídni r. 1848. Na první pohled se mohou zdát změny podružné, ve skutečnosti však neznámý aranžér výrazně změnil melodii, a to k lepšímu. Původní dvoudobý takt byl nahrazen trojdobým a už tím nabyl šíře a hymničnosti. Nevýrazné vedení melodie pro repetici se nyní stalo plastickým, píseň se v této době rychle šířila v českých zemích.

I když píseň „Moravo, Moravo“ plnila zejména v r. 1848 sjednocovací funkci národa proti záměrům rakouské vlády rozdělit jednotu Čech a Moravy, i když v nejnovější době zdůrazňuje tendenci samostatnosti země, plní tedy významné funkce, na moravskou hymnu to nestačí.

Tolik citát článku uveřejněného v měsíčníku Hlas Moravy v r. 1992.

V závěru článku autor vyslovuje myšlenku, zda bychom neměli hledat moravskou

hymnu někde v dávných časech Velké Moravy, ze kterých je známa duchovní píseň Gos-podi, pomiluj, jež vznik se klade do 10.–11. století a dle kronikářů plnila v té době funkci, kterou dnes plní státní hymny.

Jak je vidět, otázka moravské hymny je velmi nejasná a dle autora článku Morava na svoji hymnu ještě stále čeká.

Já si však dovoluji položit možná „kacířskou“ otázku – a potřebuje ji vůbec?

MIROSLAV HEBRON

• NAŠI JUBILANTI •

✧ 2015 ✧

ČERVEN

12. 6.	Sodomka Zdeněk	75
17. 6.	Housková Zdena	65
26. 6.	Minář Jan	80
26. 6.	Šustová Oldřiška	75

ČERVENEC

1. 7.	Harčarik Josef	65
22. 7.	Friedmanová Irana	65
26. 7.	Kmošťák Svatomír	65

SRPEN

11. 8.	Králíková Milena	65
13. 8.	Dvořáček Josef	85

ZÁŘÍ

23. 9.	Surá Helena	70
24. 9.	Skálová Jana	50

ŘÍJEN

20. 10.	Neumann Leo	85
---------	-------------	----

LISTOPAD

7. 11.	Dumková Ivana	75
10. 11.	Jonášová Mirka	55
12. 11.	Schulhofová Renata	50
16. 11.	Jilík Jiří	70

PROSINEC

13. 12.	Prudíková Ludmila	75
---------	-------------------	----

✧ 2016 ✧

LEDEN

4. 1.	Dragoun Zvonimír	70
5. 1.	Mudřík Zdenek	80
14. 1.	Kotalík Jiří	65
22. 1.	Slámová Petra	50
22. 1.	Zachová Božena	75

ÚNOR

18. 2.	Trnčíková Jiřina	75
22. 2.	Bobek Josef	60

Životní jubileum Mirky Sochorové

Tak Mirka už také dospěla, v březnu 2015 dovršila padesátku. Rodačku z Brna, dlouholetou aktivní členku našeho Krúžku, dovedla životní cesta už v mládí do Běchovic, které se později staly (přesněji řečeno domek Sochorových) častým návštěvním místem nás krúžkařů. Ať to bylo na zkouškách muziky, zpěváků a tanečníků či „herců“ včetně krúžkařské drobtiny v rámci příprav na různá vystoupení, ale také při příjemném posezení a koledování v čase vánočním.

Mirka začala Krúžek navštěvovat už během vysokoškolského studia v 2. pol. osmdesátých let, kdy se sešla nová generace chasy, jejíž základ tvořila mladá parta studentů pocházejících převážně ze Slovácka. Mirka se brzy stává jednou z výrazných osobností těchto mladých

krúžkařů. Účastní se vystoupení – moravské plesy, hody na Žofíně, besedy, organizuje další aktivity – např. zahraniční zájezd na festival do Lipska v r. 1989.

Její nejvýraznější počín, kterým se už dnes zapsala do historie Krúžku, jsou vánoční besedy, jejichž je nadšenou organizátorkou. Pořádat je začala od roku 1999 – nejprve s nově nastupující generací mladé chasy formou vánoční hry, následovalo začlenění postav tří králů, poté se přidalo i vystoupení dětí, mužského i ženského sboru. Vše samozřejmě s doprovodem muziky vedené primášem a manželem Mirky Martinem, později i synem Martinem mladším. Dnes je účinkujících plné jeviště od těch nejmenších až po nejstarší, jejich věkový rozdíl je 80 let!

Mirka ale stále vymýšlí něco nového. Spoluorganizuje program zájezdu do Strážnice při akci „Po stopách našich primášů“, zajišťuje společné muzicírování Krúžku s Kopaničárem v Praze, pořádá zájezd muziky a tanečníků na festival v německém Regenu, zajišťuje pro Krúžek strážnické kroje. Stále aktivně tančí v chase, je členkou ženského sboru. V roce 2009 úspěšně dokončila dvouletý kurz Škola folklorních tradic.

Její zaujetí pro divadlo (chodila do dramatického kroužku v LŠU, hrála v řadě divadel – účast na divadelních festivalech v ČR i Itálii) ji zavedlo do pouličního divadla Ledňák, kde ji můžeme již přes 30 let vidět na sv. Štěpána při každoroční kolednické obchůzce po Starém Městě se závěrečným vystoupením na Kampě – naučil se tam chodit i Krůžek.

Jednou z jejích posledních aktivit bylo nastudování lidové hry o sv. Dorotě, za kterou ji krůžkaři odměnili potleskem na dubnové besedě, kde jsme zároveň Mirce k jejímu životnímu jubileu poblahopřáli.

Tak co zase vymyslí příště?

MIROSLAV ŘÍHA

Přehled akcí leden – červen 2015

DATUM	AKCE	MÍSTO
16. 2. 2015	Koncert CM J. Janouška s hosty MS SK Praha a MS z Kyjova	Atrium - Praha 3
21. 2. 2015	Moravský ples	Národní dům na Smíchově
19. 4. 2015	Výstava vín s koštem	Hotel Olšanka
15. 5. 2015	Navalis	centrum Prahy
23. a 24. 5. 2015	Setkání Slovákých krúžků Praha, Brno, Bratislava	Skalica SR
	DALŠÍ AKCE	
1x měsíčně - středy	Besedy u cimbálu	KD Gong
1x týdně - čtvrtky	Nácviky chasy a ženského sboru	DDM Karlín
1x týdně - úterky	Zkoušky mužského sboru	pražské vinárny, zejména „U Ály“ P-2
1x měsíčně - pondělky	Schůze výboru	Pankrác, u Šálů
Nepravidelně, dle možností	Zkoušky muziky	u Sochorů
Dle potřeby	Programová rada	Praha

Plán akcí červen 2015 – únor 2016

DATUM	AKCE	MÍSTO
9. 9. 2015	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
12. 9. 2015	17. Trojské vinobraní	sobota 14.00 hod. Trojský zámek, Praha 7
26. 9. 2015	25. Svatováclavská pouť na Proseku	sobota 12.00 hod.
14. 10. 2015	Beseda u cimbálu 4. ročník Buchtobraní	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
7. 11. 2015	32.ročník setkání lidových muzik	sobota 15.00 hod. Městská knihovna Praha 1
11. 11. 2015	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
21. 11. 2015	Kateřinské hody	sobota 19.00 hod., KD Gong
9. 12. 2015	Vánoční beseda	středa 19.00 hod., KD Gong
13.1.2016	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
10. 2. 2016	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
20. 2. 2016	60. Moravský ples	sobota 19.30 hod. Národní dům na Smíchově

Každou třetí středu v měsíci hraje **Žandár**. 19.30 hod., Amfora (Sokolovská 71)

Doporučené akce v roce 2015

DATUM	AKCE	MÍSTO
25. – 28. 6. 2015	70. MFF Strážnice	Strážnice
10. – 12. 7. 2015	55. Kopaňčárské slavnosti	Starý Hrozenkov
17. – 19. 7. 2015	Hornácké slavnosti	Velká nad Veličkou
31. 7. – 2. 8. 2015	Gorolski swieto	Jablunkov
7. a 8. 8. 2015	Folklorní festival Sousedé	Mikulov
9. 8. 2015	Jánošíkův dukát	Rožnov pod Radhoštěm
13. – 16. 8. 2015	Slovácký rok	Kyjov
14. – 16. 8. 2015	Chodské slavnosti	Domažlice
17. – 21. 8. 2015	Folklor bez hranic	Ostrava
10. – 13. 9. 2015	Krajanský festival	Praha
27. – 30. 8. 2015	MFF Brno	Brno
10. – 12. 9. 2015	Slavnosti vína a otevřených památek	Uherské Hradiště

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slovákckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slovákckých krúžků v Praze a Brně
www.folklornisdruzeni.cz	webové stránky Folklorního sdružení ČR
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.slovackodnes.cz	průvodce Slovákckem Radka Bartoníčka
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemes- la, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín

OBSAH

Redakční poznámka	1	NAPSALI NÁM	
Slovo starosty.	2	Moravo, Moravo...	22
Z NAŠICH AKTIVIT		NAŠI JUBILANTI	25
Dobrá věc se podařila	3	Životní jubileum	
Masopust v Karlíně	5	Mirky Sochorové.	26
Moravský ples 2015	6	-----	
Parádní večer s Kyjovjáky na Žižkově	9	Přehled akcí leden – červen 2015	28
Setkání slováckých krúžků	11	Plán akcí červen 2015 – únor 2016	29
Letošní košť pálenek	13	Doporučené akce v roce 2015.	30
19. výstava vín s koštěm.	14	Odkazy na internetové stránky	31
CO NOVÉHO U PŘÁTEL?			
Z činnosti slováckých krúžků	18		
Němčičští na Moravském plese v Praze.	20		

Úvodomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x ročně

Redakční rada: Radka Sálusová, Hana Ulčarová, Dušan Macháček, Bruno Vognič

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Distribuce: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu vognic.bruno@seznam.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytl: O. Sameš, J. Vesecká, B. Vognič

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

www.kruzekskp.cz

Starosta: Miroslav Říha, Vikova 1143/13, 140 00 Praha 4

tel.: 602 115 223, e-mail: slovackykruzek@seznam.cz

Jednatelka: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

Masopust v Karlíně

Výstava vín 2015

S Kyjováky v Atriu na Žižkově

